

Arbetsförmedlingens återrapportering 2016

En strategi för genomförandet av
funktionshinderspolitiken 2011-2016

15 mars 2016
Slutlig resultatredovisning

En strategi för genomförande av funktionshinderspolitiken 2011 - 2016

Regeringen beslutade den 16 juni 2011 om ”En strategi för genomförande av funktionshinderspolitiken under 2011–2016”¹ och gav Arbetsförmedlingen i uppdrag att arbeta enligt de delmål som redovisas i denna strategi.

Arbetsförmedlingen ska årligen redovisa sitt arbete med delmålen i en särskild rapport till regeringen senast den 15 mars 2012, 2013, 2014 och 2015. I den första rapporten 2012 redovisade myndigheten nollvärden, det vill säga en beskrivning av hur situationen var när arbetet i förhållande till uppsatta delmål påbörjades.

Myndigheten ska senast den 15 mars 2016 lämna en slutlig resultatredovisning till regeringen. Den slutliga resultatrapporten ska även redovisas till Myndigheten för delaktighet (tidigare Handisam).

Beslut i detta ärende har fattats av biträdande generaldirektör Clas Olsson. Ärendet har föredragits av senior advisor Abdi Egag. I den slutliga handläggningen har direktören för Avdelningen Rehabilitering till arbete, Henrietta Stein, och Joel Phalén, kvalificerad handläggare, deltagit.

Clas Olsson

Biträdande generaldirektör

Abdi Egag

---

¹ Diarienummer: S2012.028 – En strategi för genomförande av funktionshinderspolitiken 2011-2016.

Innehållsförteckning

1	Sammanfattning	5
2	Inledning	7
2.1	Delmålen	7
2.2	Samarbete och samråd.....	8
3	Arbetsmarknadens utveckling	12
3.1	Bakgrund.....	12
3.2	Öppet arbetslösa och deltagare i arbetsmarknadspolitiska program.....	12
3.3	Samtliga inskrivna vid Arbetsförmedlingen	14
4	Delmål ett och delmål två	16
4.1	Mätmetod.....	16
4.2	Slutlig resultatredovisning avseende delmål ett	17
4.3	Slutlig resultatredovisning avseende delmål två.....	18
4.4	Genomförda insatser avseende delmål ett	20
4.5	Genomförda insatser avseende delmål två	25
5	Delmål tre	26
5.1	Mätmetod.....	26
5.2	Slutlig resultatredovisning avseende delmål tre	26
5.3	Genomförda insatser avseende delmål tre.....	27
6	Delmål fyra	30
6.1	Mätmetod.....	30
6.2	Slutlig resultatredovisning avseende delmål fyra	30
6.3	Genomförda insatser avseende delmål fyra	31
7	Reflektioner	33
7.1	Situationen på arbetsmarknaden.....	33
7.1	Förutsättningar för uppfyllelse av delmålen	33
7.1	Genomförda insatser och framgångsfaktorer	34

1 Sammanfattning

Arbetsförmedlingen har sedan 2002 ett samlat ansvar, sektorsansvar, för funktionshindersfrågor inom arbetsmarknadspolitiken. Regeringen beslutade den 16 juni 2011 om ”*En strategi för genomförande av funktionshinderspolitiken i Sverige under 2011–2016*”. Arbetsförmedlingen har fyra delmål som är formulerade utifrån två givna inriktningsmål för arbetsmarknadspolitiken:

- Sysselsättningsgraden för personer med funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga² ska öka.
- Matchningen mellan arbetssökande personer med funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga och lediga arbeten ska vara effektiv.

Delmål ett och två mäter hur stor andel av arbetssökande med funktionsnedsättning som månadsvis går till arbete eller reguljär utbildning. Delmål ett omfattar samtliga arbetssökande medan delmål två omfattar ungdomar under 30 år. Delmål tre mäter tiden mellan att en arbetssökande blir inskriven vid Arbetsförmedlingen och att en funktionsnedsättning är identifierad och registrerad i AIS (Arbetsförmedlingens informationssystem). Delmål fyra handlar om tillgänglighet utifrån funktionshindersperspektivet.

I december 2015 var det totala antalet inskrivna arbetssökande med en funktionsnedsättning knappt 184 000 personer³, vilket motsvarar 27 procent av samtliga inskrivna vid Arbetsförmedlingen (2014: 28 %, 2013: 28 %, 2012: 26 %, 2011: 26 %). Det är en minskning med cirka 7 100 personer från december 2014. Av personer med funktionsnedsättning uppgick antalet arbetslösa och personer i program med aktivitetsstöd i december 2015 till 72 230 personer, vilket är en minskning med 2 979 personer sedan december 2014 (2014: 75 209, 2013: 82 236, 2012: 76 598, 2011: 70 766). Det bör noteras att ungefär hälften av de personer med funktionsnedsättning som är inskrivna på Arbetsförmedlingen redan har arbete⁴. En person som anställs med exempelvis lönebidrag kvarstår som inskriven och ingår således i statistiken över samtliga inskrivna. Denna aspekt är särskilt viktig att beakta vad gäller personer med funktionsnedsättning eftersom de lönestöd som riktas till gruppen är så omfattande antalsmässigt.

Delmål ett: Andelen personer med en funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga som får en anställning eller utbildning ska årligen öka. Nollvärdet⁵ för delmål ett är 5,4 procent i genomsnitt per månad.

² Begreppet funktionsnedsättning är i denna rapport liktydigt med ”funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga” även om det senare begreppet inte alltid skrivs ut.

³ Siffrorna i avsnittet är hämtade från månadssiffrorna i Arbetsförmedlingens statistik och analys den sista december 2015.

⁴ Till de inskrivna som inte har arbete räknas här också arbetssökande med förhinder.

⁵ Nollvärdena sattes utifrån resultat i december 2011.

Delmål två: Andelen ungdomar, under 30 år, med en funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga som får en anställning eller utbildning ska årligen öka. Nollvärdet för delmål två är 7,1 procent i genomsnitt per månad.

Eftersom de båda delmålen har mätts på ett liknande sätt redovisas de tillsammans.

Resultat delmål ett: Utfallet för 2015 är 5,4 procent, vilket motsvarar samma siffror som nollvärdet. I förhållandet till 2014 ligger utfallet på minus 0,3 procentenheter. Målsättningen att andelen personer med funktionsnedsättning som får anställning eller utbildning årligen ska öka har inte uppnåtts, med undantag för år 2014. Den slutliga resultatredovisningen visar därmed att delmål ett inom ramen för regeringsuppdraget inte uppnåtts.

Resultat delmål två: Utfallet för 2015 är 6,9 procent. I förhållandet till nollvärdet ligger utfallet på minus 0,2 procentenheter och i förhållande till 2014 på minus 0,2 procentenheter. Den slutliga resultatredovisningen visar därmed att delmål två inom ramen för regeringsuppdraget inte uppnåtts.

Delmål tre: Arbetsförmedlingen ska, med säkerställd kvalitet i arbetet, förkorta tiden från att en arbets sökande blir inskriven vid Arbetsförmedlingen till att en funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga är identifierad och registrerad. Den genomsnittliga tiden ska minska med cirka 10 dagar per år under perioden. Nollvärdet för delmål tre är 270 dagar.

Resultat delmål tre: Utfallet för 2015 är 232 dagar. I förhållandet till nollvärdet ligger resultatet på en minskning med 38 dagar och i förhållande till 2014 på en minskning med 18 dagar. Målsättning med att kunna sänka den genomsnittliga tiden med cirka tio dagar per år har uppfyllts mellan år 2012 och 2015. Den slutliga resultatredovisningen visar att delmål tre uppnåtts, med undantag för år 2012.

Delmål fyra: Vid Arbetsförmedlingens upphandling av arbetsmarknadspolitisk verksamhet ska krav på tillgänglighet alltid ställas i förfrågningsunderlag och finnas med i avtal. Nollvärdet för delmål fyra: krav på tillgänglighet fanns med i samtliga förfrågningsunderlag och avtal i slutet av 2011.

Resultat delmål fyra: Kravet på tillgänglighet finns med i alla förfrågningsunderlag och avtal som Arbetsförmedlingen tecknar. Detta delmål är således uppnått inom ramen för regeringsuppdraget. Därutöver har myndigheten genomfört även andra åtgärder för att nå en bättre tillgänglighet.

2 Inledning

Regeringen beslutade den 16 juni 2011 om ”*En strategi för genomförande av funktionshinderspolitiken i Sverige under 2011–2016*”. Syftet med strategin är att presentera politikens inriktning, med konkreta mål för samhällets insatser, samt att klargöra hur resultaten ska följas upp under de kommande fem åren. Genomförandet ska ske inom alla samhällsområden, vilket gör funktionshinderspolitiken tvärsektoriell.

Arbetsförmedlingen fick i uppdrag att årligen redovisa sitt arbete med delmålen i en särskild rapport senast den 15 mars 2012, 2013, 2014 och 2015. I den första rapporten 2012 redovisade myndigheten nollvärden, det vill säga en beskrivning av hur situationen var när arbetet i förhållande till uppsatta delmål påbörjades. Denna, 2016 års, rapport utgör den slutliga resultatredovisningen till regeringen. Den redovisas även till Myndigheten för delaktighet (tidigare Handisam). För en närmare beskrivning av uppdraget och förutsättningar hänvisas till tidigare årliga rapporter.

Av regeringens strategi framgår följande inriktningsmål för arbetsmarknadspolitiken:

- Sysselsättningsgraden för personer med funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga ska öka.
- Matchningen mellan arbetssökande personer med funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga och lediga arbeten ska vara effektiv.

2.1 Delmålen

Arbetsförmedlingens delmål är formulerade utifrån de givna inriktningsmålen för arbetsmarknadspolitiken för 2011 – 2016:

1. Andelen personer med en funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga som får en anställning eller utbildning ska årligen öka under perioden.
2. Andelen ungdomar, under 30 år, med en funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga som får en anställning eller utbildning ska årligen öka under perioden.
3. Arbetsförmedlingen ska, med säkerställd kvalitet i arbetet, förkorta tiden från att en arbetssökande blir inskriven vid Arbetsförmedlingen till att en funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga är identifierad och registrerad. Den genomsnittliga tiden från det att en arbetssökande är aktualiserad på Arbetsförmedlingen till att en funktionsnedsättning är registrerad ska minska med cirka 10 dagar per år under perioden 2011–2016.
4. Vid Arbetsförmedlingens upphandling av arbetsmarknadspolitisk verksamhet ska krav på tillgänglighet alltid ställas i förfrågningsunderlag och finnas med i avtal.

I denna rapport, särskilt avseende delmål tre, används begreppet kod i samband med funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga. Kod syftar i detta fall på den administrativa kod för typ av funktionsnedsättning som Arbetsförmedlingen använder vid elektronisk hantering av uppgifter. Om den samlade bedömningen av en individs förutsättningar visar på en nedsatt arbetsförmåga ska det, efter skriftligt samtycke från den arbetssökande, registreras en kod i Arbetsförmedlingens datasystem. Ett kvalitetssäkrat och dokumenterat beslutsunderlag ska alltid finnas för att en person ska kunna omfattas av de insatser och program som är avsedda för personer med funktionsnedsättning. Rätten att ta del av sådana insatser påverkas inte av huruvida en elektronisk registrering sker eller inte.

2.2 Samarbete och samråd

Ett gott samarbete med arbetsgivare, myndigheter, kommuner och organisationer är en förutsättning för att förbättra situationen på arbetsmarknaden för personer med funktionsnedsättning. Samverkan med andra myndigheter och med kommuner och landsting/regioner är viktig för att ge personen ett samlat stöd på vägen mot ett arbete eller utbildning och för att använda samhällets resurser så effektivt som möjligt.

Arbetsförmedlingen samarbetar och samråder med många aktörer för att uppnå delmålen i funktionshinderspolicen. Samråden har stärkts ytterligare genom att en särskild överenskommelse tecknats mellan Arbetsförmedlingen och funktionshindervisorganisationerna. Samråden har fungerat väl, och den återkoppling Arbetsförmedlingen fått under strategiperioden tyder på att även funktionshinderrörelsens representanter upplever samrådet som positivt. En framgångsfaktor i arbetet har varit att parterna har etablerat en tydlig struktur och rutin kring samråden. Nedan redovisas samverkan med olika aktörer inom rehabiliteringsområdet.

Försäkringskassan

Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan har i uppdrag att gemensamt ge förstärkt stöd för personer som är sjukskrivna och för unga med aktivitetsersättning. Syftet är att erbjuda personen insatser som bidrar till att den som är sjukskriven återfår arbetsförmågan och kan återgå i arbete, samt att förkorta tiden i sjukförsäkringen. Inom det förstärkta samarbetet ingår att ge stöd till unga med aktivitetsersättning som har behov av arbetsförberedande insatser, arbetslivsriktad rehabilitering eller samordnade rehabiliteringsinsatser. Under 2015 har 12 452 personer påbörjat aktiva insatser inom ramen för det förstärkta samarbetet (2014: 12 651, 2013: 9 766), varav 3 393 unga under 30 år (2014: 2 888, 2013: 2 450).⁶

---

⁶ För en utförligare beskrivning se återrapport *Förstärkt stöd för personer som är sjukskrivna och unga med aktivitetsersättning* (18 juni 2015 och 29 februari 2016).

Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan inledde 2014 arbetet med ett gemensamt regeringsuppdrag för att pröva och effektutvärdera olika typer av arbetslivsinriktade rehabiliteringsinsatser för unga med aktivitetsersättning. Projektet kommer att pågå fram till första kvartalet 2017 (uppdraget ska slutredovisas 31 mars 2017).

Finansiell samordning inom rehabiliteringsområdet (Finsam)

Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan, landsting/region och kommun kan samordna rehabiliteringsinsatser genom gemensam finansiering i ett samordningsförbund. Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan och Socialstyrelsen fick i 2015 års regleringsbrev ett gemensamt uppdrag att i samråd med Sveriges kommuner och landsting stödja utvecklingen av samordningsförbundens verksamhet. Viktiga aktiviteter inom ramen för detta uppdrag har varit att implementera en ny fördelningsmodell för den statliga medelstillelningen till samordningsförbunden, att stödja bildandet av nya samordningsförbund, att genomföra kompetensinsatser för förbundens medarbetare och att medverka vid framtagandet av nya indikatorer för att följa samordningsförbundens verksamheter. En djupare diskussion har inletts när det gäller Finsam ur ett framtidsperspektiv och satt i relation till samhällets andra rehabiliterings- och välfärdsinsatser.

Kriminalvården

Syftet med Arbetsförmedlingens och Kriminalvårdens samarbete är att stärka förankringen på arbetsmarknaden för Kriminalvårdens klienter. Verksamheten riktar sig till personer som har svårigheter att ingå i det sociala samspel som är förutsättningen för att få ett arbete (det kan exempelvis handla om personer med missbruks- och/eller beroendeproblematik eller neuropsykiatrisk funktionsnedsättning).

Inom ramen för samarbetet har vissa arbetsförmedlare en stor del av sin arbetstid förlagd till landets anstalter och frivårdskontor. Genom arbetsförmedling, vägledning och information om arbetsmarknaden bidrar de till att underlätta inträde eller återgång i arbete för Kriminalvårdens klienter.

Arbetsförmedlingen upphandlar även arbetsmarknadsutbildningar och förberedande utbildningar till landets anstalter. Syftet med utbildningarna är att förbereda klienterna inför frigivning och inträde på arbetsmarknaden och att tillvarata tiden på anstalt på bästa sätt.

Utöver samarbetet på anstalter och i frivård finns Kramiverksamheter på 21 orter i landet. Krami är ett samarbete mellan lokal arbetsförmedling, frivård och berörd kommun. På fyra av orterna finns särskilda Krami för kvinnor. Krami styrs nationellt via en överenskommelse om struktur och innehåll i verksamheten.

Arbetsintegrerande sociala företag

De arbetsintegrerande sociala företagen skapar möjligheter till arbete, rehabilitering, arbetsprövning och arbetsträning. Arbetsförmedlingen ska medverka till att öka antalet sociala företag och anställda hos sociala företag. Arbetsförmedlingens generaldirektör fattade under 2014 beslut om en plan för myndighetens fortsatta arbete med arbetsintegrerande sociala företag.

Planen består av ett program i åtta punkter för stöd till utvecklingen av arbetsintegrerande sociala företag. Som en del av programmet arbetar Arbetsförmedlingen med att ta fram förfrågningsunderlag för att upphandla arbetsmarknadsutbildningar, vars syfte är att vara stöd för arbets sökande som vill starta arbetsintegrerande sociala företag. I programmet tar Arbetsförmedlingen upp att det är problematiskt för det fortsatta arbetet att det inte finns någon juridisk form för begreppet socialt företag och att förteckningen över sociala företag därmed är osäker.⁷

Arbetsförmedlingen deltar i en nationell myndighetssamverkansgrupp kring arbetsintegrerande sociala företag. I samverkansgruppen samarbetar Arbetsförmedlingen med Tillväxtverket, Sveriges kommuner och landsting, Försäkringskassan, Socialstyrelsen och Europeiska socialfonden. Under hösten 2015 beviljades samverkansgruppen medel från Europeiska socialfonden för att genomföra förstudier inom den sociala ekonomin, bland annat för att studera kompetensutvecklingsbehov hos myndighetspersonal. Utöver detta har Arbetsförmedlingen många kontakter med den ideella sektorn för att skapa möjligheter till arbete.

Samråd och kunskapsspridning

Från år 2014 har Arbetsförmedlingen regelbundna samråd med Handikappförbunden och Lika Unika. Grunden för samrådet är FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning.⁸ Syftet är att skapa möjligheter för ömsesidig information från respektive verksamhet och dialog kring strategiska utvecklingsfrågor inom det funktionshinderspolitiska området. Samrådet utgör också en del av regeringens strategi för genomförandet av funktionshinderspolitiken 2011-2016.

Arbetsförmedlingen är sekretariat för Rådet för arbetslivsinriktad rehabilitering som är ett forum för samarbete mellan myndigheter, organisationer, kommuner och parterna på arbetsmarknaden. Arbetsförmedlingen är vidare initiativtagare och sammankallande för Brukarrådet för döva och personer med hörselskada, synskada eller dövblindhet. Deltagare är representanter på nationell nivå för

---

⁷ Arbetsförmedlingen, *Arbetsförmedlingen och arbetsintegrerande sociala företag*. Diarienummer: Af-2014/439613.

⁸ Samrådet bygger på artikel 4:3 som tillskriver konventionsstaterna att aktivt involvera och samråda med personer med funktionsnedsättning, däribland barn, genom de organisationer som företräder dem.

intresseorganisationerna, deras ungdomsorganisationer och Arbetsförmedlingen.

Regeringen har gett Försäkringskassan i uppdrag att, i nära samråd med Arbetsförmedlingen och Sveriges kommuner och landsting, genomföra lokala satsningar på kunskapsutveckling och samverkan på sysselsättningsområdet kring personer med psykisk ohälsa. Satsningen kallas KUR-projektet⁹ och syftet är att öka den gemensamma kunskapsgrunden och förbättra samverkansformerna. Arbetsförmedlingen har ingått i styrgrupp och projektgrupp på nationell nivå.¹⁰

---

⁹ KUR står för kompetensutveckling om rehabilitering för personer med psykisk sjukdom och funktionsnedsättning.

¹⁰ Försäkringskassan ska lämna slutrapport om KUR-satsningen till Socialdepartementet senast 31 mars 2016.

3 Arbetsmarknadens utveckling

3.1 Bakgrund

BNP-tillväxten i Sverige uppgick 2015 till cirka 3,8 procent och den genererade en stark ökning av sysselsättningen. Utvecklingen mot ökad globalisering fortsatte under året vilken bland annat ställer krav på flexibilitet för både företag och arbetskraft. Antalet nyanmälda lediga platser steg kraftigt under året och nådde den högsta nivån sedan 1960-talet.

Sysselsättningsgraden uppgick till 76,7 procent, vilket är den högsta nivån sedan år 1992¹¹. Många nya jobb skapades men de gick framförallt till dem som står närmast arbetsmarknaden. Huvuddelen av jobben skapades inom de två tjänstesektorerna, privata och offentliga, vilka bland annat innefattar handel, hotell och restaurang, service, IT, vård och omsorg samt utbildning. Inom övriga delar av näringslivet såsom jord och skogsbruk, industrin och byggnadsverksamheten skedde små förändringar av sysselsättningen. Jobben tillkom i stor utsträckning inom de tre storstadsregionerna Stockholm, Göteborg och Malmö.

En utmaning som Arbetsförmedlingen står inför är det växande antalet personer som har en utsatt ställning på arbetsmarknaden. Det gäller utomeuropeiskt födda (främst de med kort utbildning), personer med funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga, arbetslösa med högst förgymnasial utbildning samt äldre sökande (över 55 år). De individuella förutsättningarna skiljer sig dock åt även inom dessa grupper.

3.2 Öppet arbetslösa och deltagare i arbetsmarknadspolitiska program

Antalet inskrivna arbetslösa¹² vid Arbetsförmedlingen uppgick till i genomsnitt 371 000, vilket var 8 000 färre än under 2014. En stor del av minskningen skedde bland ungdomar under 25 år och den föll i första hand för dem som varit arbetslösa relativt kort tid.

Inom gruppen personer som är inskrivna som öppet arbetslösa eller deltar i arbetsmarknadspolitiska program kan vissa skillnader observeras mellan de som har en funktionsnedsättning och de som inte har det. Vid utgången av 2015 (tabell 1 nedan) fanns skillnader i sammansättningen av respektive grupp med avseende på såväl kön som ålder och födelseland. Andelen kvinnor är något högre än andelen män bland de som har funktionsnedsättning.

---

¹¹ Sysselsättningen som andel av befolkningen 16-64 år.

¹² Inskrivna arbetslösa är ett begrepp för öppet arbetslösa och deltagare i program med aktivitetsstöd.

Tabell 1 Personer inom öppen arbetslöshet och arbetsmarknadspolitiska program. Jämförelse mellan personer med respektive utan funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga. December 2015.

Kategori	Utan funktionsnedsättning		Med funktionsnedsättning	
	Antal	Andel	Antal	Andel
Kön				
Kvinnor	134 594	44%	33 791	47%
Män	174 322	56%	38 439	53%
Summa	308 916	100%	72 230	100%
Ålder				
Upp till 24 år	60 623	20%	10 259	14%
24-29 år	43 760	14%	8 076	11%
30-39 år	74 464	24%	12 019	17%
40-49 år	61 585	20%	15 762	22%
50-59 år	49 581	16%	18 941	26%
60-64 år	18 903	6%	7 173	10%
Summa	308 916	100%	72 230	100%
Födelseland				
Utrikes födda	166 561	54%	20 106	28%
Inrikes födda	142 355	46%	52 124	72%
Summa	308 916	100%	72 230	100%
Utbildningsnivå				
Förgymnasial	96 414	31%	25 362	35%
Gymnasial	127 966	41%	34 808	48%
Eftergymnasial	84 536	27%	12 060	17%
Summa	308 916	100%	72 230	100%

Källa: Arbetsförmedlingen; datalager

Bland öppet arbetslösa och deltagare i arbetsmarknadspolitiska program är också andelen personer ur de äldre ålderskategorierna högre bland dem som har funktionsnedsättning. Den största skillnaden kan emellertid också observeras vad gäller andelen utrikes födda, där en majoritet av de som inte har funktionsnedsättning är utrikes födda jämfört med endast en dryg fjärdedel i gruppen med funktionsnedsättning.

Det finns även skillnader med avseende på utbildningsnivå. Bland personer med funktionsnedsättning är utbildningsnivån generellt lägre, vilket gör det svårt att matcha arbetssökande med arbetsgivares behov då många arbetsgivare kräver att den som ska anställas har en specifik utbildning och yrkeserfarenhet. Endast drygt 12 000 av 72 230 personer med kod för funktionsnedsättning bland öppet arbetslösa och deltagare i program har en eftergymnasial utbildning. Utbildning och yrkeskunskande blir allt viktigare och den som saknar eftergymnasial utbildning har svårt att få fotfäste på arbetsmarknaden.

3.3 Samtliga inskrivna vid Arbetsförmedlingen

För att skapa en helhetsbild är det lämpligt att även använda mått som beskriver andelen med funktionsnedsättning bland samtliga inskrivna vid Arbetsförmedlingen som helhet. Samtidigt bör det noteras att denna grupp inkluderar personer som redan har arbete. En person som anställs med exempelvis lönebidrag kvarstår som inskriven och ingår således i statistiken nedan. Denna aspekt är särskilt viktig att beakta vad gäller personer med funktionsnedsättning eftersom de lönestöd som riktas till gruppen är så omfattande antalsmässigt.

Tabell 2 Personer med dokumenterad funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga av samtliga inskrivna arbetssökande. December 2011 - december 2015.

Kategori	December 2011	December 2012	December 2013	December 2014	December 2015
Alla					
Samtliga inskrivna	685 182	710 159	704 640	678 574	668 933
därav med funktionsnedsättning	176 680	187 088	195 245	190 942	183 794
Andel	26 %	26 %	28 %	28 %	27 %
Kvinnor					
Samtliga inskrivna	336 444	339 625	332 643	312 330	307 369
därav med funktionsnedsättning	82 440	86 860	89 330	85 543	82 104
Andel	25 %	26 %	27 %	27 %	27 %
Män					
Samtliga inskrivna	348 738	370 534	371 997	366 244	361 564
därav med funktionsnedsättning	94 240	100 228	105 915	105 399	101 690
Andel	27 %	27 %	28 %	29 %	29 %
Under 30 år					
Samtliga inskrivna	207 724	222 224	217 923	204 068	192 522
därav med funktionsnedsättning	27 023	32 535	37 848	38 823	37 580
Andel	13 %	15 %	17 %	19 %	20 %
Kvinnor		11 773	13 677	13 758	13 451
Män		20 762	24 171	25 065	24 129
Utrikes födda					
Samtliga inskrivna	222 614	239 926	256 405	269 004	290 173
därav med funktionsnedsättning	37 326	40 066	43 066	43 350	42 154
Andel	17 %	17 %	17 %	16 %	15 %
Kvinnor		18 637	19 706	19 523	19 076
Män		21 429	23 360	23 827	23 078

Källa: Arbetsförmedlingen; datalager

Tabell 2 visar att antalet inskrivna vid Arbetsförmedlingen totalt sett har minskat med 9 641 personer från december 2014 till december 2015. Antal

inskrivna som har en funktionsnedsättning har under samma period minskat med 7 148 personer. Detta innebär att andelen personer med funktionsnedsättning bland samtliga inskrivna har minskat med en procentenhet, från 28 till 27 procent.

Andelen kvinnor med funktionsnedsättning är två procentenheter lägre än männens andel (27 respektive 29 procent). Andelen med funktionsnedsättning har ökat bland unga arbetssökande med närmare en procentenhet. En orsak till detta kan vara att Arbetsförmedlingen har blivit än mer grundlig i kartläggningen av unga arbetssökande, vilket leder till att allt fler identifieras och registreras med funktionsnedsättning.

Andelen med funktionsnedsättning bland utrikes födda har minskat med en procentenhet. Andelen som har en registrerad funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga är betydligt lägre bland utrikes födda än bland inrikes födda. Språksvårigheter och/eller kulturella skillnader kan vara en del av orsaken till att färre funktionsnedsättningar identifieras inom denna grupp. Noteras bör också att förutsättningarna för personer inom gruppen utrikes födda kan skilja sig åt väsentligt. I gruppen ingår såväl personer som är nyanlända och/eller i etableringsuppdraget som personer som befunnit sig i Sverige länge och i vissa fall kommit från europeiska länder.

4 Delmål ett och delmål två

Delmål ett omfattar samtliga arbetssökande.

Andelen personer med en funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga som får en anställning eller utbildning ska årligen öka.

Nollvärdet: 5,4 procent i genomsnitt per månad¹³

Delmål två omfattar ungdomar under 30 år.

Andelen ungdomar under 30 år, med en funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga, som får en anställning eller utbildning ska årligen öka.

Nollvärde: 7,1 procent i genomsnitt per månad¹⁴

Eftersom de båda delmålen har mätts på ett liknande sätt redovisas de tillsammans.

4.1 Mätmetod

Delmålen mäter hur stor andel av arbetssökande med funktionsnedsättning som innebär nedsatt arbetsförmåga som månadsvis går till arbete eller reguljär utbildning.

Målgrupp är arbetssökande med kod för funktionsnedsättning som i början av månaden tillhör statusgrupperna arbetslös eller i program samt de som har status deltidsarbetslös eller tillfälligt timanställd. Till målgruppen förs även de som under månaden skrivs in i AIS med kod för funktionsnedsättning direkt i ovan nämnda statusgrupper.¹⁵

Resultatet är antal ur målgruppen som i slutet av månaden tillhör statusgrupp Arbete utan stöd, Arbete med stöd eller Avaktualiserats till annan utbildning än arbetsmarknadsutbildning.

Byte mellan sökandekategori som innebär deltidsarbetslös och tillfällig timanställning (och tvärtom) räknas inte som resultat.

Utfall är resultatet som andel av målgruppen.

¹³ Det ackumulerade resultatet för 2011 var 5,4 procent. Detta är att betrakta som utgångsvärdet, dvs. nollmätningen avseende delmålet.

¹⁴ Det ackumulerade resultatet för 2011 är 7,1 procent. Detta är att betrakta som utgångsvärdet, dvs. nollmätningen avseende delmålet.

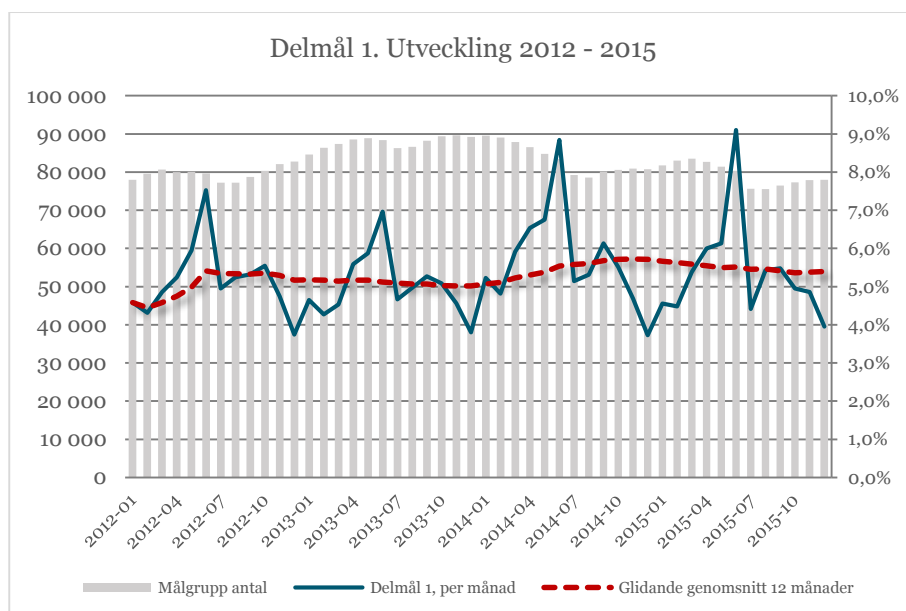
¹⁵ Avgränsningen av målgruppen gör att antalet till arbete och utbildning per år är något lägre än det som redovisas i Arbetsförmedlingens årsredovisning där målgruppen är samtliga inskrivna arbetssökande. Utvecklingen att fler gått till arbete och utbildning under år 2015 jämfört med år 2014 är dock den samma oavsett mätmetod.

4.2 Slutlig resultatredovisning avseende delmål ett

Resultat delmål ett: 2011 (nollvärde): 5,4 %, 2012: 5,2 %, 2013: 5,0 %, 2014: 5,7 %. Utfallet för år 2015 är 5,4 procent, vilket motsvarar samma siffror som nollvärdet. I förhållandet till år 2014 ligger utfallet på minus 0,3 procentenheter. Målsättningen att andelen personer med funktionsnedsättning som får anställning eller utbildning årligen ska öka har inte uppnåtts med undantag för år 2014. Den slutliga resultatredovisningen visar därmed att delmål ett inom ramen för regeringsuppdraget inte uppnåtts.

För att få en bild av delmålets resultatutveckling över åren 2012-2015 särredovisas i diagram 3 (nedan) andelen (%) till arbete utan stöd, med stöd, nystartsjobb och reguljär utbildning per månad och glidande genomsnitt 12 månader (säsongrensat). Målgruppens storlek visas som antal.

Resultatutvecklingen visar att andelen arbetsökande som månadsvis gått till arbete eller reguljär utbildning är säsongsberoende där bästa resultat nås främst under våren och sommaren.

Arbetsförmedlingen har genomfört insatser och aktiviteter i arbetsgivarkontakter, matchning och ackvirering samt anställning med någon form av lönestöd, som ger effekt och gör att personer med funktionsnedsättning kommer i arbete eller reguljär utbildning.

För att få en bild av hur många ur målgruppen som nått målet arbete under år 2012-2015 särredovisas i tabell 4 (nedan) antalet som fått arbete utan stöd, med stöd, nystartsjobb och reguljär utbildning.

Tabell 4 Antal till arbete utan stöd, med stöd, nystartsjobb och reguljär utbildning för personer med funktionsnedsättning efter kön. 2011-2015.

	2011	2012	2013	2014	2015
Arbete utan stöd totalt	18 700	19 103	20 077	21 990	19 933
Därav:					
Kvinnor	9 898	10 246	10 708	11 218	9 940
Män	8 802	8 857	9 369	10 772	9 993
Arbete med stöd totalt	21 993	23 469	25 237	26 959	23 454
Därav:					
Kvinnor	8 914	9 860	10 050	10 458	8 890
Män	13 079	13 609	15 187	16 501	14 564
Nystartsjobb totalt	5 035	4 484	4 541	5 227	5 500
Därav:					
Kvinnor	2 071	1 870	1 762	2 010	2 016
Män	2 964	2 614	2 779	3 217	3 484
Reguljär utbildning totalt	2 162	2 333	3 044	3 160	2 643
Därav:					
Kvinnor	1 221	1 255	1 599	1 666	1 340
Män	941	1 078	1 445	1 494	1 303
Totalt	47 890	49 389	52 899	57 336	51 530

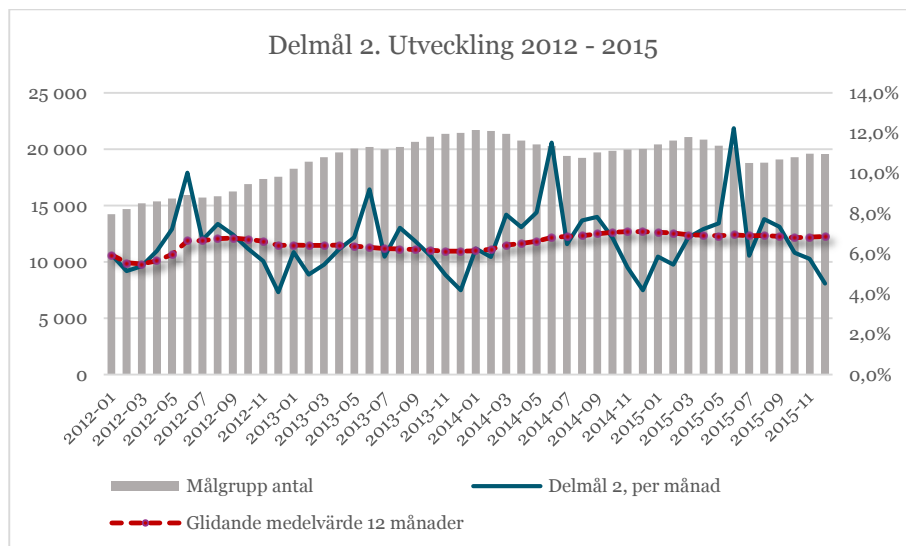
Källa: Arbetsförmedlingen; datalager

Resultatet i tabellen ovan visar att 51 530 arbets sökande har nått målet arbete eller reguljär utbildning vilket är en minskning med 5 806 personer jämfört med år 2014. Antalet ökade däremot under perioden 2012-2014. Både antalet kvinnor och män som nått målet arbete har i huvudsak minskat under året och männen har ökat mer än antalet kvinnor vad avser nystartsjobb. Även antalet i reguljär utbildning har minskat för både kvinnor och män jämfört med år 2014.

4.3 Slutlig resultatredovisning avseende delmål två

Resultat delmål två: 2011 (nollvärdet): 7,1 %, 2012: 6,4 %, 2013: 6,1 %, 2014: 7,1 %. Utfallet för år 2015 är 6,9 procent. I förhållandet till nollvärdet ligger utfallet på minus 0,2 procentenheter och i förhållande till år 2014 på minus 0,2 procentenheter. Den slutliga resultatredovisningen visar att målsättningen att andelen ungdomar under 30 år med funktionsnedsättning som får anställning eller utbildning årligen ska öka inte har uppnåtts.

För att få en bild av delmålets resultatutveckling över åren 2012-2015 särredovisas i diagram 5 (nedan) andelen (%) till arbete utan stöd, med stöd, nystartsjobb och reguljär utbildning per månad och glidande genomsnitt 12 månader (säsongrensat). Målgruppens storlek visas som antal.

Resultatutvecklingen visar att andelen arbetsökande som månadsvis gått till arbete eller reguljär utbildning är säsongsberoende där bästa resultat nås främst under våren och sommaren.

Arbetsförmedlingen har genomfört insatser och aktiviteter i arbetsgivarkontakter, matchning och ackvirering samt anställning med någon form av lönestöd, som ger effekt och gör att personer med funktionsnedsättning kommer i arbete eller reguljär utbildning.

För att få en bild av hur många ur målgruppen som nått målet arbete under år 2012-2015 särredovisas i tabell 6 (nedan) antalet som fått arbete utan stöd, med stöd, nystartsjobb och reguljär utbildning.

Tabell 6 Antal till arbete utan stöd, med stöd, nystartsjobb och reguljär utbildning för unga under 30 år med funktionsnedsättning efter kön. 2011-2015.

	2011	2012	2013	2014	2015
Arbete utan stöd totalt	3 939	4 413	5 012	5 789	5 976
Därav:					
Kvinnor	1 584	1 869	2 133	2 373	2 412
Män	2 355	2 544	2 879	3 416	3 564
Arbete med stöd totalt	5 068	5 682	6 862	8 309	7 321
Därav:					
Kvinnor	1 498	1 729	2 102	2 555	2 254
Män	3 570	3 953	4 760	5 754	5 067
Nystartsjobb totalt	687	649	800	1 118	1 280
Därav:					
Kvinnor	181	176	1 023	315	359
Män	506	473	1 085	803	921
Reguljär utbildning totalt	1 329	1 480	2 108	2 137	1 843
Därav:					
Kvinnor	667	696	1 023	981	848
Män	662	784	1 085	1 156	995
Totalt	11 023	12 224	14 782	17 353	16 420

Källa: Arbetsförmedlingen; datalager

Resultatet i tabellen ovan visar att 16 420 unga arbetssökande har nått målet arbete eller reguljär utbildning vilket är en minskning med 933 unga jämfört med 2014. Både antalet kvinnor och män som nått målet arbete med stöd eller reguljär utbildning har minskat under året.

4.4 Genomförda insatser avseende delmål ett

I detta kapitel redovisas Arbetsförmedlingens genomförda insatser och aktiviteter för delmål ett. Redovisningen omfattar även det som redovisats i tidigare återslag. Flera insatser och aktiviteter som redovisas under delmål ett berör även delmål två.

Väl utvecklade arbetsgivarkontakter är en förutsättning för att lyckas med delmålen. Goda och kontinuerliga kontakter med arbetsgivare är centralt i Arbetsförmedlingens verksamhet och nya satsningar görs kontinuerligt för att förbättra relationer och få till ett ökat samarbete med företag och organisationer. Många arbetsgivar- och rekryteringsträffar har genomförts under strategiperioden där arbetssökande ur målgruppen har deltagit. På träffarna har arbetsgivare fått information om vilka stöd som finns att tillgå om de väljer att anställa en person med funktionsnedsättning.

Arbetsförmedlingen tecknade under 2013 ett stort antal överenskommelser med stora arbetsgivare, vilket ska ses som ett komplement till Arbetsförmedlingens övriga arbetsgivarkontakter.

Under 2014 utformade Arbetsförmedlingen en strategi för arbetet med arbetsgivarkontakter. I strategin betonas vikten av att Arbetsförmedlingen genom goda arbetsgivarkontakter ökar möjligheterna för personer som står långt från arbetsmarknaden att få ett arbete. Viktigt är också att genom proaktiva arbetsgivarkontakter öka antalet ackvireerade platser. Metoden innebär att Arbetsförmedlingen kontaktar arbetsgivare utifrån en enskild arbetssökandes behov av lämpliga arbetsuppgifter, till skillnad från rekrytering som innebär att arbetsgivaren har uttryckt ett behov av arbetskraft.

Arbetsförmedlingen genomförde, under strategiperioden, utbildning i arbetsgivarkontakter och matchning. Ett stort antal medarbetare har genomfört utbildningen vars syfte har varit:

- att öka antalet arbetsgivarkontakter och förbättra servicen genom att bygga relationer
- att få grundläggande kunskap i att marknadsföra Arbetsförmedlingens tjänster
- att bli effektivare i matchningsarbetet och i ackvirering av arbete

Den skriftliga återkopplingen från Myndigheten för delaktighet med förslag på prioriterade insatser i arbetet framåt publicerades, under 2014 och 2015, på Arbetsförmedlingens intranät i syfte att tillföra mervärde för medarbetare och chefer och underlätta i det vardagliga arbetet.

Arbetsförmedlingens insatser och program som är särskilt avsedda för personer med funktionsnedsättning syftar till att möjliggöra delaktighet på lika villkor i arbetslivet genom anpassning och stöd på arbetsplatsen och/eller genom att kompensera arbetsgivaren för den nedsatta arbetsförmågan.

Lönebidrag och andra subventionerade anställningar

För personer med funktionsnedsättning utgör de subventionerade anställningar, eller lönestöd, som riktas till denna grupp¹⁶ en viktig del i att möjliggöra inträde på arbetsmarknaden. De syftar både till att kompensera nedsättningen av arbetsförmågan genom såväl ekonomiskt stöd som andra insatser, och att ge personer möjlighet att utveckla sin arbetsförmåga inom ramen för en anställning.

Som framgår av tabell 7 (nedan) har i genomsnitt 76 154 personer haft en anställning med lönestöd per månad under 2015. Antalet personer som har en anställning med lönestöd har under flera år ökat i tämligen stadig takt. Under 2015 avstannade emellertid denna utveckling och istället har en marginell nedgång i genomsnittligt antal anställda per månad kunnat observeras.

Den omfördelning mellan stödformerna som kunnat observeras tidigare, där lönebidrag minskat samtidigt som trygghetsanställning och utvecklingsanställning ökat, har delvis förändrats. Lönebidrag minskar fortfarande, om än något långsammare än tidigare.

Emellertid har ökningstakten för antalet trygghetsanställningar avtagit samtidigt som antalet utvecklingsanställningar har minskat marginellt. Detta är också en del av förklaringen till förändringen av det sammanlagda antalet anställda med lönestöd.

En viktig aspekt av funktionshinderspolitiken är även i vilken grad det sker övergångar från subventionerade anställningar till anställningar utan stöd. Totalt skedde 2 525 övergångar under 2015.

Arbetsförmedlingen har ett särskilt uppdrag för vissa unga med funktionsnedsättning. Som framgår av tabell 7 har i genomsnitt 12 668 unga under 30 år haft en subventionerad anställning per månad under 2015, vilket är en marginell ökning jämfört med 2014.

---

¹⁶ Avser lönebidrag, trygghetsanställning, utvecklingsanställning och skyddat arbete hos offentlig arbetsgivare.

Tabell 7 Antal anställda i genomsnitt¹⁷ samt antal övergångar till arbete utan stöd (andel inom parentes), 16-64 år¹⁸. 2011-2015.

	2011	2012	2013	2014	2015
Kvarstående (snitt per månad)					
Lönebidrag	45 936	44 094	37 606	32 230	30 709
varav unga under 30 år	5 196	5 565	5 177	4 803	4 940
Offentligt skyddat arbete	4 334	4 208	3 881	3 586	3 129
varav unga under 30 år	365	385	374	396	320
Utvecklingsanställning	3 280	3 818	5 168	7 841	7 599
varav unga under 30 år	966	1 192	1 840	3 275	3 346
Trygghetsanställning	17 694	20 995	27 534	32 990	34 717
varav unga under 30 år	2 071	2 487	3 293	3 948	4 061
Totalt	71 244	73 115	74 189	76 647	76 154
varav unga under 30 år	8 597	9 629	10 684	12 421	12 668
Till arbete utan stöd					
Från lönebidrag	2 165 (4,7)	2 094 (4,7)	1 859 (4,9)	1 562 (4,8)	1 458 (4,7)
varav unga under 30 år	321 (6,2)	347 (6,2)	324 (6,3)	308 (6,4)	310 (6,3)
Från offentligt skyddat arbete	74 (1,7)	69 (1,6)	77 (2,0)	86 (2,4)	69 (2,2)
varav unga under 30 år	12 (3,3)	11 (2,9)	21 (5,6)	21 (5,3)	18 (5,6)
Från utvecklingsanställning	164 (5,0)	178 (4,7)	242 (4,7)	344 (4,4)	436 (5,7)
varav unga under 30 år	49 (5,1)	67 (5,6)	70 (3,8)	138 (4,2)	204 (6,1)
Från trygghetsanställning	223 (1,3)	349 (1,7)	479 (1,7)	609 (1,8)	562 (1,6)
varav unga under 30 år	20 (1,0)	55 (2,2)	78 (2,4)	87 (2,2)	97 (2,4)
Totalt	2 626 (3,7)	2 690 (3,7)	2 657 (3,6)	2 601 (3,4)	2 525 (3,3)
varav unga under 30 år	402 (4,7)	480 (5,0)	493 (4,6)	554 (4,5)	629 (5,0)

Källa: Arbetsförmedlingen; datalager

Samhall AB

Arbetsförmedlingen svarar för alla anvisningar till skyddade anställningar inom Samhall AB. I regleringsbrevet för 2015 anges att minst 40 procent av dem som anställs ska komma från de prioriterade grupper som Samhall AB och Arbetsförmedlingen enats om. Detta mål har uppnåtts; 46 procent kom från dessa grupper.¹⁹

¹⁷ De tillfälliga satsningarna Kulturarvslyftet och Utvecklingsanställning hos Samhall AB 2012-2014 är inte medräknade.

¹⁸ Delsummorna summerar ej till totalen på grund av avrundning.

¹⁹ Samhall AB. De prioriterade grupperna på Samhall AB är personer med psykisk funktionsnedsättning, generella inlärningssvårigheter, neuropsykologisk funktionsnedsättning,

Det har även gjorts flera särskilda satsningar på utvecklingsanställning hos Samhall AB, med sinsemellan delvis olika syften och målgrupper.

Arbetsförmedlingen fick i regleringsbrevet för 2014 i uppdrag att anvisa minst 1 000 personer från sysselsättningsfasen i jobb- och utvecklingsgarantin till utvecklingsanställningar hos Samhall AB. Unga vuxna under 30 år prioriterades. Totalt fick 1 298 personer en utvecklingsanställning hos Samhall AB inom ramen för satsningen under 2014, varav 903 unga under 30 år. 126 personer gick vidare till en anställning utanför Samhall AB. Motsvarande uppdrag gavs 2015, och även då uppnåddes målet om 1 000 personer. Totalt har 1 027 personer fått en utvecklingsanställning inom ramen för satsningen under 2015, varav 607 unga under 30 år.²⁰

Andra insatser för personer med funktionsnedsättning

En nedsatt arbetsförmåga kan ofta kompenseras genom olika typer av stöd och anpassningar i arbetet. Arbetsförmedlingen erbjuder därför stöd till arbetshjälpmedel, stöd till personligt biträde, särskilt introduktions- och uppföljningsstöd (SIUS)²¹ och särskilt stöd vid start av näringsverksamhet som alternativ eller komplement till en subventionerad anställning.

Som framgår av tabell 8 (nedan) ökade antalet personer som får stöd till personligt biträde och SIUS under åren 2011–2014, men under 2015 minskade antalet. Även antalet personer som fått ett arbete med hjälp av SIUS har minskat mellan 2014 och 2015.

Under 2015 fick 5 658 personer ett arbete med hjälp av SIUS (2014: 6 170, 2013: 4 836).²² Antalet personer som får stöd till arbetshjälpmedel har minskat sedan 2013, och antalet personer som får särskilt stöd vid start av näringsverksamhet har minskat sedan 2011. En majoritet av dem som får stöd till personligt biträde har en anställning med lönestöd och som nämnts ovan har ökningen av antalet anställda med lönestöd avstannat. Samtidigt har den interna styrningen och uppföljningen av användningen av stöd till personligt biträde förtydligats och ökat. Detta är två möjliga förklaringar till att antalet personer som får stöd till personligt biträde har minskat under 2015.

Kvinnor får i högre utsträckning än män tillgång till stöd till arbetshjälpmedel och särskilt stöd vid start av näringsverksamhet, och män får i högre utsträckning än kvinnor tillgång till stöd till personligt biträde och SIUS.

---

personer med mer än en funktionsnedsättning som tillsammans medför omfattande nedsättning av arbetsförmågan och personer – främst unga under 30 år – som deltar i sysselsättningsfasen inom jobb- och utvecklingsgarantin.

²⁰ Källa: Samhall AB.

²¹ SIUS är en programinsats som bygger på metoden Supported Employment.

²² Källa: Arbetsförmedlingen; datalager.

Tabell 8 Antal personer som har fått stöd för arbetshjälpmedel, personligt biträde och andra insatser för personer med funktionsnedsättning. 2011-2015.

	2011	2012	2013	2014	2015
Arbetshjälpmedel	6 385	6 965	7 682	7 042	6 104
Kvinnor	3 885	4 193	4 663	4 144	3 579
varav unga under 30 år	294	374	542	487	444
Män	2 500	2 772	3 019	2 898	2 525
varav unga under 30 år	394	479	623	568	456
Personligt biträde	11 451	14 779	19 059	22 174	19 185
Kvinnor	4 769	6 241	7 866	8 909	7 628
varav unga under 30 år	1 156	1 589	2 092	2 385	2 082
Män	6 682	8 538	11 193	13 265	11 557
varav unga under 30 år	2 274	3 093	4 226	4 952	4 182
SIUS	6 173	8 405	9 287	9 908	8 937
Kvinnor	2 657	3 595	3 838	3 985	3 581
varav unga under 30 år	926	1 283	1 445	1 469	1 467
Män	3 516	4 810	5 449	5 923	5 356
varav unga under 30 år	1 696	2 403	2 732	2 858	2 719
Särskilt stöd vid start av näringsverksamhet	669	653	601	550	456
Kvinnor	392	394	334	297	248
varav unga under 30 år	28	51	34	22	30
Män	277	259	267	253	208
varav unga under 30 år	26	28	34	33	33

Källa: Arbetsförmedlingen; datalager.

Praktikantprogrammet

Praktikantprogrammet inom statsförvaltningen för personer med funktionsnedsättning infördes i januari 2013. Sedan dess har 60 myndigheter slutit överenskommelser om totalt 1 600 platser. Antalet individer som deltagit under perioden 2013–2015 uppgår till 538. För att öka kunskapen om, och intresset för, praktikantprogrammet har Arbetsförmedlingen besökt och informerat myndigheter om programmet. Under 2015 har Arbetsförmedlingen även decentraliserat arbetet med myndigheterna och tillsättningen av platser för att förbättra matchningen. Under 2015 har 132 personer fått en praktikplats inom ramen för praktikantprogrammet, varav 48 personer på Arbetsförmedlingen (2014: 232 personer totalt, varav 113 på Arbetsförmedlingen, 2013: 233 personer totalt, varav 159 på Arbetsförmedlingen).

Kulturarvslyftet

Kulturarvslyftet var en arbetsmarknadspolitisk satsning som pågick mellan 2012 och 2014. Syftet var att erbjuda personer en meningsfull och utvecklande sysselsättning som syftade till att bygga upp kunskap om, vårda och tillgängliggöra kulturarvet och kulturmiljön. Detta reglerades i en särskild förordning och innebar att personer anställdes med utvecklingsanställning²³. Totalt hade 448 personer anställning inom Kulturarvslyftet under 2012–2014.²⁴

4.5 Genomförda insatser avseende delmål två

I detta kapitel redovisas Arbetsförmedlingens genomförda insatser och aktiviteter för delmål två. Redovisningen omfattar även det som redovisats i tidigare återrapporter. Utöver de insatser och aktiviteter som nämnts under delmål ett finns en del specifika insatser riktade till ungdomar med funktionsnedsättning.

Arbetsförmedlingen har ett särskilt uppdrag att bedriva verksamhet för unga med funktionsnedsättning för att säkerställa och underlätta övergången från skola till arbetsliv. Arbetsförmedlingen ska även samarbeta med Försäkringskassan och daglig verksamhet enligt lagen om stöd och service till vissa funktionsnedsatta (LSS). Det finns också särskilt utsedda arbetsförmedlare i hela landet som arbetar som kontaktpersoner i enlighet med detta uppdrag.

I regleringsbrevet till Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan för år 2011, 2012, 2013 och 2014 står att stödet till unga med aktivitetsersättning ska utvecklas för att underlätta återgång i arbete: "Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan ska även genom samverkan med andra relevanta aktörer inom ramen för samordningsförbundens verksamhet verka för att unga med aktivitetsersättning ska uppnå eller förbättra sin arbetsförmåga".

Under 2013 och 2014 startade 1 342 respektive 1 627 unga med aktivitetsersättning i aktiva insatser hos Arbetsförmedlingen inom ramen för myndigheternas förstärkta samarbete.

---

²³ Förordning (2011:1560) om statsbidrag till kostnader för verksamheten Kulturarvslyftet

²⁴ Källa: Arbetsförmedlingen; datalager. Det fåtal personer som fick ett beslut om utvecklingsanställning inom Kulturarvslyftet innan systemstöd för satsningen fanns är inte medräknade här.

5 Delmål tre

Arbetsförmedlingen ska, med säkerställd kvalitet i arbetet, förkorta tiden från att en arbetssökande blir inskriven vid Arbetsförmedlingen till att en funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga är identifierad och registrerad. Den genomsnittliga tiden från det att en arbetssökande är aktualiserad på Arbetsförmedlingen till att en funktionsnedsättning är registrerad ska minska med cirka 10 dagar per år under perioden 2011–2016.

Nollvärde: 270 dagar²⁵

5.1 Mätmetod

Följande period har använts vid mätning i december 2015:

Antal dagar efter inskrivning till att kod för funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga har registrerats i AIS,²⁶ under perioden 2015-01-01 – 2015-12-31. Detta gäller personer som skrevs in 2011-01-01 – 2015-12-31.

Vid utgången av 2015 var 183 794 personer med funktionsnedsättning inskrivna på Arbetsförmedlingen (2014: 190 942, 2013: 195 245, 2012: 187 088, 2011: 176 680). Det motsvarar 27 procent av samtliga inskrivna, vilket är en något lägre andel än föregående år. Antalet inskrivna personer med funktionsnedsättning minskade under 2015 jämfört med 2014, vilket även gäller för det totala antalet inskrivna hos Arbetsförmedlingen.

Under 2015 fick 24 294 personer en kod för funktionsnedsättning registrerad i AIS, vilket är en minskning jämfört med tidigare år (2014: 28 579, 2013: 34 403, 2012: 30 591, 2011: 30 123). Erfarenheten visar att det inte finns någon fastställd tid när en funktionsnedsättning ska vara identifierad och registrerad utan det sker alltid utifrån en individuell bedömning.

5.2 Slutlig resultatredovisning avseende delmål tre

Resultat: 2011 (nollvärdet): 270 dagar, 2012: 272 dagar, 2013: 260 dagar, 2014: 250 dagar. Utfallet för år 2015 är 232 dagar. I förhållandet till nollvärdet ligger resultatet på en minskning med 38 dagar och i förhållande till år 2014 på en minskning med 18 dagar. Målsättning med att kunna sänka den genomsnittliga tiden till kod med cirka tio dagar per år har uppfyllts

²⁵ Nollvärdet sattes efter överenskommelse med Myndigheten för delaktighet (tidigare Handisam) och Socialdepartementet inför åiterrapporten 15 mars 2012 när nollvärden skulle rapporteras. Tidpunkten fastställdes till 31 december 2011.

²⁶ Om personen inte medger detta sker ingen digital registrering utan i stället sparas informationen i pappersform i den arbetssökandes dossié på lokalkontoret. Kraven på dokumentation och underlag för beslut är desamma i båda fallen. Personens möjlighet att få tillgång till de insatser som är reserverade för målgruppen påverkas inte.

mellan år 2012 och 2015. Den slutliga resultatredovisningen visar att delmål tre uppnåtts, med undantag för år 2012.

Kvalitén och kraven på medicinska underlag som grund för att en funktionsnedsättning identifieras och registreras har varit överordnat målet att minska antalet dagar. Arbetsförmedlingens utvecklingsarbete har skapat större uppmärksamhet och effekt på kvalitetskraven i rutinerna för handläggnings- och beslutsprocesserna, vilket bidrar till att förkorta tiden från att en arbetssökande blir inskriven vid Arbetsförmedlingen till att en funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga är identifierad och registrerad.

Tabell 9 Antal dagar i genomsnitt från inskrivning till dokumenterad funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga. 2011-2015.

Genomsnitt antal dagar till kod	2011	2012	2013	2014	2015
Totalt	270	272	260	250	232
Därav:					
Kvinnor	263	266	259	243	219
Män	275	277	262	256	246
under 30 år	222	214	205	205	192
Inrikes födda	248	244	229	213	193
utrikesfödda	331	357	356	356	350

Källa: Arbetsförmedlingen; datalager

Tabell 9 (ovan) visar att Arbetsförmedlingen uppfyller målet att den genomsnittliga tiden från att en arbetssökande är aktualiserad på Arbetsförmedlingen till dess att en funktionsnedsättning är registrerad årligen ska minska med cirka tio dagar under strategiperioden med undantag för år 2012. Minskningen är störst hos kvinnorna medan det för män och personer under 30 år har skett en positiv förändring under år 2015. Trenden att den största minskningen sker för inrikes födda håller i sig och här finns nu en minskning med 20 dagar jämfört med år 2014. Detta kan jämföras med utrikes födda där trenden har varit en ökning under strategiperioden med undantag för år 2015. En bidragande orsak till denna ökning kan vara det stora inflödet av utrikesfödda arbetssökande.

5.3 Genomförda insatser avseende delmål tre

I detta kapitel redovisas Arbetsförmedlingens genomförda insatser och aktiviteter för delmålet tre. Redovisningen omfattar även det som redovisats i tidigare åiterrapporter.

Ett nytt bedömningsstöd infördes vid årsskiftet 2011/2012 och är ett komplement till den arbetsmarknadspolitiska bedömningen. Syftet är att tidigt upptäcka särskilda behov och att säkerställa rätt servicenivå från dag ett. Arbetsförmedlingen har successivt trappat upp arbetet med att förbättra processen från inskrivning till sysselsättning för personer med

funktionsnedsättning. Särskilt fokus har lagts på ökade möjligheter att kunna genomföra insatser tidigt.

Flera arbetsförmedlingskontor genomförde, under 2012, olika former av workshop där både arbetsförmedlare och specialister har medverkat och deltagit. De interna resurserna har även stärkts genom rekrytering av arbetsförmedlare med särskild kompetens inom området.

Under 2012 utvecklades samarbetet mellan specialistorganisationen och lokala arbetsförmedlingskontor. Samarbetet mellan arbetsförmedlare och specialister²⁷ utvecklas kontinuerlig för att säkerställa att specialisterna kompetens tas tillvara och att specialisterna vid behov kopplas in tidigt. En insats som påverkat leddiden i positiv riktning har varit utveckling mot så kallade konsultationsforum, som är ett samråd mellan arbetsförmedlare och specialister. Detta arbetssätt har även inneburit att specialistresurserna kommit fler arbetssökande till gagn.

En effektiv matchning för personer med funktionsnedsättning är viktig för att sysselsättningsgraden för gruppen ska öka. Under 2013 bedrevs ett arbete för att utveckla och tydliggöra specialisternas roll i matchningen.

Chefer och arbetsförmedlare är medvetna om vikten av tidig identifiering för att den arbetssökande ska få rätt stöd och tidiga insatser. Exempel på insatser och aktiviteter som har vidtagits i den operativa verksamheten är att ordna så kallade ”workshops” för samtliga medarbetare och chefer för att föra en dialog kring frågan om funktionsnedsättning och ”tid till kod”. Andra insatser och aktiviteter är att tiden till kod har funnits med i arbetsförmedlingskontorens skriftliga överenskommelse med specialistorganisationen om vilka insatser som ska prioriteras samt att frågan har lyfts fram vid resultatdialoger på samtliga nivåer.

För att personer med funktionsnedsättning ska kunna ta del av de särskilda insatser som riktar sig till denna grupp behöver funktionsnedsättningen, tillsammans med den eventuella nedsättning av arbetsförmågan den medför, först vara identifierad och styrkt.

Ett omfattande arbete genomfördes under 2014 för att uppdatera Arbetsförmedlingens föreskrifter om kodning av funktionsnedsättning. Målsättningen med arbetet har varit att:

- den arbetssökande ska få en tydligare definition av kodens innebörd
- ge arbetsförmedlaren ett tydligare stöd för att avgöra vilken kod som kan vara aktuell att registrera och vilket underlag som krävs

---

²⁷ Till Arbetsförmedlingens specialister räknas:

- Arbetsterapeut/sjukgymnast
- Psykolog
- Socialkonsulent
- Dövkonsulent
- Synspecialist
- Audionom/specialpedagog med inriktning hörsel

- de arbetssökande ska känna sig tillfreds med det begrepp och den definition som finns för funktionsnedsättningskoden och anse att beskrivningarna är lämpliga.

Ändringen av föreskriften har bland annat inneburit nya koder och en språklig bearbetning. Förändringen genomfördes under första halvåret 2015.

Syftet med dessa två översyner har bland annat varit att förtydligandena ska komma att minska antalet dagar, med bibehållen kvalitet i arbetet, till att en funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga identifieras och kod registreras. Utgångspunkten vid översynen har varit att Arbetsförmedlingens regelverk ska bygga på Socialstyrelsens definition av fysiska, psykiska och intellektuella funktionsnedsättningar.

6 Delmål fyra

Arbetsförmedlingen är idag en stor aktör när det gäller upphandling av kompletterande arbetsförmedlingstjänster och arbetsmarknadsutbildning och har därmed en stor påverkansmöjlighet på marknaden.

Vid Arbetsförmedlingens upphandling av arbetsmarknadspolitisk verksamhet ska krav på tillgänglighet alltid ställas i förfrågningsunderlag och finnas med i avtal.

Nollvärde: krav på tillgänglighet fanns med i samtliga förfrågningsunderlag och avtal i slutet av 2011.

6.1 Mätmetod

Vid kvalitetskontroller av upphandlad verksamhet bedöms/granskas tillgänglighetsfrågorna alltid med hjälp av checklistor. Underlag om tillgänglighet finns i alla förfrågningsunderlag och är enligt följande:

1. Lokalerna skall enkelt kunna nås med allmänna kommunikationsmedel.
2. Lokalerna skall vara ändamålsenligt utformade för den aktuella utbildningen och utrustade på ett sådant sätt att de följer Arbetsmiljöverkets riktlinjer och författningar, se AFS 2009:02 Arbetsplatsens utformning (deltagaren likställs här med arbetstagare).
3. Lokalerna skall vara tillgängliga för personer med funktionsnedsättning i enlighet med de riktlinjer om tillgängliga lokaler som finns framtagna av Myndigheten för delaktighet (tidigare Handisam). För optimal tillgänglighet för varje deltagare förväntas leverantören samråda med ansvarig kontaktperson på Arbetsförmedlingen i de fall enskilda deltagare har behov utöver de generella riktlinjerna.
4. Deltagarna skall ha tillgång till gemensamhetsutrymmen och pentry med möjlighet till uppvärmning av mat.

Vid årsskiftet 2011/2012 fanns krav på tillgänglighet med i samtliga förfrågningsunderlag och avtal. Detta är också att betrakta som nollvärdet avseende delmålet.

6.2 Slutlig resultatredovisning avseende delmål fyra

Resultat: Kravet på tillgänglighet finns med i alla förfrågningsunderlag och avtal som Arbetsförmedlingen tecknar. Detta delmål är således uppnått inom ramen för regeringsuppdraget. Därutöver har myndigheten genomfört även andra åtgärder för att nå en bättre tillgänglighet.

Arbetsförmedlingens tillämpade arbetssätt för uppföljning av leverantörer, avtal och tjänster har sammantaget bidragit till en kvalitetssäkrande effekt för god tillgänglighet.

6.3 Genomförda insatser avseende delmål fyra

I detta kapitel redovisas Arbetsförmedlingens genomförda insatser och aktiviteter för delmål fyra. Redovisningen omfattar även det som redovisats i tidigare återrapporter.

För att generera en genomgående hög kvalitet på upphandlade tjänster och för att säkerställa att de upphandlade tjänsterna uppfyller ställda krav utökade Arbetsförmedlingen, under 2012 och 2013, antalet leverantörskontakter. De kvalitetssäkrade uppföljningsverktygen som används är avtalskontroll, uppstartsmöte, leverantörsdialog, kvalitetskontroll, kvalitetsrevisioner och enhetliga rutiner för klagomålshantering.

Arbetsförmedlingen införde, under 2014, ett enhetligt och strukturerat arbetssätt för uppföljning av leverantörer, avtal och tjänster, vilket innebär att Arbetsförmedlingen kan genomföra uppföljning av alla nya och befintliga avtal enligt modellen.

Vid avtalskontroll, uppstartsmöten och leverantörsdialoger som Arbetsförmedlingen genomförde, under 2014 och 2015, har kraven på tillgänglighet och lokalernas lämplighet alltid funnits på dagordningen. Avtalskontroll och uppstartsmöten genomförs för samtliga nya avtal medan leverantörsdialoger innebär regelbundna besök hos upphandlade leverantörer i syfte att skapa bra relationer, fånga tidiga signaler och undvika missförstånd.

Arbetsförmedlingen har som statlig myndighet ett särskilt ansvar att genomföra funktionshinderspolitiken och ska verka för att verksamheten, information och lokaler är tillgängliga för personer med funktionsnedsättning. Chefer på samtliga nivåer har ansvar för att verksamheten bedrivs i enlighet med lagar och förordningar inom området tillgänglighet.

Arbetsförmedlingen har genomfört åtgärder för att nå en bättre tillgänglighet. Arbetet tog fart under 2013 och en tidplan sattes med målet att alla kontor skulle vara åtgärdade i december 2014. Denna tidplan blev framskjuten till den 1 mars 2015. På grund av nya förutsättningar och nya uppdrag inom myndigheten så återstår idag nio kontor av totalt 309.

Arbetsförmedlingen har antagit Tillgänglighetsplan 2015-2017. Samtliga arbetsförmedlingars lokala hemsidor har uppdaterats med information om lokalernas tillgänglighet, kategoriserat med hänsyn till behov utifrån nedsatt rörelseförmåga respektive syn och hörsel samt allergi eller överkänslighet. I myndighetens utvecklingsarbete med elektronisk dokument- och ärendehantering har tillgänglighetsaspekten för medarbetare med syn- eller hörselnedsättning varit en del av arbetet.

I myndighetens utveckling av den digitala arbetsförmedlingen har företrädare för olika funktionshindersrörelsen varit delaktiga, bland annat genom medverkan från Brukarrådet och Begripsam – ett projekt om kognitiv tillgänglighet. En informationskampanj om lagändringen om bristande

tillgänglighet och vikten av tillgänglighet har genomförts för all personal. Vid nyetableringar och lokalanpassningar av lokaler sker tillgänglighetsanpassningar enligt Arbetsförmedlingens kravspecifikation.

De tillgänglighetsanpassningar som genomfördes, under 2014 och 2015, bedömer Arbetsförmedlingen vara tillräckliga även efter lagändringen vid årsskiftet 2014/2015 då bristande tillgänglighet utgör en del av diskrimineringslagstiftningen.

För att tillgängligheten ska vara optimal vid leverans av olika upphandlade tjänster ska leverantörer samråda med ansvarig arbetsförmedlare i de fall deltagaren har individuella behov utöver den generella tillgängligheten. För att ge ytterligare möjligheter att göra förberedande utbildningar och arbetsmarknadsutbildningar tillgängliga för personer med funktionsnedsättning finns möjlighet att använda en särskild upphandlad tjänst²⁸.

---

²⁸ Fram till utgången av 2015 gick denna under benämningen Flexibla anpassningsmoduler (FAM). Efter att en ny upphandling har genomförts ersätts FAM under början av 2016 med en ny tjänst, Individuellt pedagogiskt stöd vid utbildning (IPSU).

7 Reflektioner

7.1 Situationen på arbetsmarknaden

BNP-tillväxten i Sverige uppgick 2015 till cirka 3,8 procent och den genererade en stark ökning av sysselsättningen. Utvecklingen mot ökad globalisering fortsatte under året vilken bland annat ställer krav på flexibilitet för både företag och arbetskraft. Antalet nyanmälda lediga platser steg kraftigt under året och nådde den högsta nivån sedan 1960-talet. Många nya jobb skapades men de gick framförallt till dem som står närmast arbetsmarknaden.

En utmaning som Arbetsförmedlingen står inför är det växande antal personer som har en utsatt ställning på arbetsmarknaden. Det gäller utomeuropeiskt födda (främst de med kort utbildning), personer med funktionsnedsättning, arbetslösa med högst förgymnasial utbildning samt äldre sökande (>55 år). Personer med funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga har svårt att konkurrera om jobben på lika villkor med andra arbetslösa.

7.2 Förutsättningar för uppfyllelse av delmålen

Sammanfattningsvis gör Arbetsförmedlingen bedömningen att det finns uppbyggda rutiner som säkerställer god kvalitet i hanteringen av insatser och aktiviteter för personer med funktionsnedsättning även om det framkommit vissa försvårande faktorer för att uppfylla de funktionshinderspolitiska delmålen. En problematisk aspekt på övergripande nivå är att resultaten för delmål ett, två och tre inte helt ligger inom Arbetsförmedlingens kontroll. Delmål ett och två är till betydande del beroende av omvärldsfaktorer såsom konjunktur och politiska reformer, och delmål tre är delvis beroende av insatser från andra aktörer som exempelvis sjukvården.

En försvårande faktor är att många arbetsgivare kräver att den som ska anställas har en specifik utbildning och yrkeserfarenhet. En annan försvårande faktor är att personer som har nedsatt arbetsförmåga i många fall behöver anpassningar av olika slag – exempelvis av arbetsplats, arbetsuppgift, arbetsmiljö och/eller av arbetstid. Arbetsgivare väljer hellre en person som inte behöver dessa anpassningar. En tredje försvårande faktor är de attityder som finns i samhället.

I Arbetsförmedlingens budgetunderlag för 2015-2017 fanns som ett prioriterat förslag att nivån för den högsta bidragsgrundande lönekostnaden vid anställning med lönestöd²⁹ höjs och att en förenklad struktur för lönestöd införs. Myndigheten för delaktighet (MFD, tidigare Handisam), som har i uppdrag att föreslå lämpliga åtgärder för en effektiv styrning och samordning av det funktionshinderspolitiska arbetet, bedömde förslaget vara mycket centralt för att utvecklingen ska påskyndas och för att

---

²⁹ Avser lönebidrag, trygghetsanställning, utvecklingsanställning och offentligt skyddat arbete.

rättigheterna för personer med funktionsnedsättning ska kunna säkerställas. MFD lämnade förslaget om förändringar kring lönestöden till regeringen och belyste vikten att dessa genomförs. I Arbetsförmedlingens budgetunderlag för 2016-2018 och för 2017-2019 lades åter förslag att höja nivån för den högsta bidragsgrundande lönekostnaden vid anställning med lönestöd. Om detta skulle genomföras bidrar det till att förutsättningarna att genomföra uppdraget att rusta och stödja personer med nedsatt arbetsförmåga förbättras.

Inom de lönestöd som riktas specifikt till personer med funktionsnedsättning ges betydande möjligheter till anpassningar och insatser för att utveckla arbetsförmågan utöver själva lönesubventionen. Lönestödets konstruktion innebär emellertid att subventionerade anställningar *utan* möjlighet till sådana insatser, exempelvis nystartsjobb, ofta är de mest ekonomiskt fördelaktiga för arbetsgivaren. Den låga bidragsgrundande lönekostnaden medför därför en risk att personer med funktionsnedsättning anställs med former av lönesubvention som inte ger tillräckliga förutsättningar att utveckla sin arbetsförmåga utifrån individuella behov.

7.3 Genomförda insatser och framgångsfaktorer

Arbetsförmedlingen har genomfört insatser och aktiviteter vad gäller arbetsgivarkontakter, matchning och ackvirering samt anställning med någon form av lönestöd, som ger effekt och gör att personer med funktionsnedsättning kommer i arbete eller reguljär utbildning. Arbetsförmedlingens insatser och aktiviteter bidrar därmed till att öka möjligheten att finna, få och behålla ett arbete för dessa personer.

Vidare har Arbetsförmedlingens utvecklingsarbete skapat större uppmärksamhet och effekt gällande kvalitetskraven i rutinerna för handläggnings- och beslutsprocesserna, vilket bidrar till att förkorta tiden från att en arbetssökande blir inskriven vid Arbetsförmedlingen till att en funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga är identifierad och registrerad.

Arbetsförmedlingens tillämpade arbetssätt för uppföljning av leverantörer, avtal och tjänster har sammantaget bidragit till en kvalitetssäkrande effekt för god tillgänglighet.

Det är viktigt att uppdraget inom funktionshinderspolitiken kommuniceras med omvärlden för att få samarbetspartners och andra aktörer att arbeta mot samma mål. Att samverka effektivt med andra myndigheter, Försäkringskassan, kommuner, landsting/regioner och andra aktörer gör att man har en enhetlig planering och kunden får stöd utifrån respektive myndighets uppdrag.

En fungerande samverkan med funktionshinderrörelsen är också central för att säkerställa att brukarperspektivet beaktas i allt utvecklings- och

förändringsarbete. De samråd som startats och vidareutvecklats under strategiperioden har fungerat väl och den återkoppling Arbetsförmedlingen fått tyder på att även funktionshinderrörelsens representanter upplever samrådet som positivt.

Det bör övervägas att utöka satsningen på kompetensutveckling och kunskap kring funktionshinderspolitiken. Målsättningen ska vara att arbetssökande med funktionsnedsättning ska ha samma sysselsättningsgrad som övriga. I detta arbete kan sannolikt nya möjligheter skapas genom ett utökat samarbete mellan Arbetsförmedlingen och Myndigheten för delaktighet.

